

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Sint-Mauritius te Bilzen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	15693
	Instelling	Vrije Basisschool - Sint-Mauritius
directeur		Karin HAMAEEKERS
adres		Sint-Lambertuslaan 15A - 3740 BILZEN
telefoon		089-51.12.00
fax		089-51.16.22
e-mail		sint-mauritiusschool@scarlet.be
website/URL		www.smsb.be
	Bestuur van de instelling	965798 - Kath. Ond. Dek. Bilzen te BILZEN
adres		Schoolstraat 45 - 3740 BILZEN
	Scholengemeenschap	118869 - KODB vzw te BILZEN
adres		Schoolstraat 45 - 3740 BILZEN
	CLB	114918 - Vrij CLB Zuid - Limburg te TONGEREN
adres		Dirikenlaan 4 - 3700 TONGEREN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	04/02/2011, 08/02/2011, 09/02/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	09/02/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	01/03/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Paul Lemmens
	Teamleden	Ludo Coenen
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	6
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
4.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	8
4.3 Lager onderwijs: wiskunde	9
4.4 Lager onderwijs: muzische vorming	10
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
5.1 Personeelsbeheer	12
5.2 Professionalisering	12
5.3 Materieel beleid	13
5.4 Welzijn	13
5.5 Curriculum	13
5.6 Begeleiding	13
5.7 Evaluatie	14
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
7.1 Wat doet de school goed?	16
7.2 Wat kan de school verbeteren?	16
7.3 Wat moet de school verbeteren?	17
8. ADVIES	18
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Basisschool Sint-Mauritius omvat drie vestigingen in de nabijheid van het centrum van de Demerstad Bilzen. De hoofdvestiging herbergt de drie hoogste leerjaren en is gelegen bij een secundaire school. Leerlingen van de eerste drie leerjaren lopen school in de Kloosterstraat, waar ze een campus delen met een kleuterafdeling van een andere school en een vestiging voor secundair onderwijs. Ten slotte is er nog een tweeklassige kleuterafdeling in de wijk Merem. Deze kleuters stromen grotendeels door naar de eigen lagere afdeling. De school rekruteert in hoofdzaak in de directe omgeving van de vestigingsplaatsen. Alle vestigingen kennen een toenemende instroom van kinderen beantwoordend aan een of meer gelijke onderwijskansenindicatoren.

De school slaagt erin om voor de leergebieden wiskundige initiatie, wiskunde en muzische vorming in een aanbod te voorzien waaruit blijkt dat de leerplannen in voldoende mate toegepast worden. De kleuterafdeling weet dit voor wiskundige initiatie consequent aan te tonen via de observaties in het kleutervolgsysteem. Ze registreert de evolutie van de kleuters op basis van gradueel ingedeelde doelen. Ze voorziet in functionele, maar ook intentionele momenten voor wiskundige initiatie. De lagere afdeling hanteert onderwijsleerpakketten, die door hun consistente uitwerking zorgen voor een dekkend aanbod, voldoende continuïteit en gradatie. Bovendien weet het team krachtig tegemoet te komen aan de verscheidenheid van de groep.

Door een geïntegreerde benadering voorziet het kleuterteam in een gevarieerd, maar ook specifiek aanbod voor muzische vorming. Activiteiten stralen een muzische sfeer uit die in voldoende mate vertrekt van de uitgangspunten van het leerplan. Toch is het leerplan in mindere mate het referentiekader waaraan diverse activiteiten gelinkt zijn en is een heropfrissing van de inhoud een nakende prioriteit. Idem voor de lagere afdeling, die dit schooljaar echter resoluut koos voor een meer muzische benadering van het onderwijsaanbod. Dit vertaalt zich in structurele aandacht voor het domein drama, dat uitgaand van het deelleerplan op weg is naar een krachtige invulling. De klasleerkrachten voorzien de andere domeinen van een aanbod, doen dit verschillend en geven niet alle domeinen een even intentionele invulling. Verscheiden leerkrachten leggen uit wat belangrijk is in de aanpak van muzische vorming, maar de praktijk toont aan dat deze principes nog niet ingeburgerd zijn. Zo blijft het domein beeld erg modelmatig. 'Muzodagen' en een musical zijn voorbeelden van een goede praktijk waarbij de samenhang in de domeinen van dit leergebied meer zichtbaar aanwezig is.

De kwaliteit van de leerbegeleiding bewaakt de school enerzijds door de weloverwogen keuze van de verankering van zorgleerkrachten aan de klasgroepen, anderzijds door duidelijke procedures en het inzetten van teamleden met specifieke deskundigheid. Door deze aanpak weet de school een zorgaanbod te organiseren dat zowel preventief als remediërend kort op de bal kan spelen, zonder overdreven planlast. Teamleden vertrekken van een positief klasklimaat, waarbij het welbevinden eerste voorwaarde is om effectieve leerkansen te scheppen. De school neemt structureel gestandaardiseerde proeven af, maar interpreteert de gegevens in hoofdzaak nog op kindniveau.

De deskundigheidsbevordering focust op individuele en op vrije basis te kiezen nascholingen, die gemultipliceerd worden op de personeelsvergaderingen. Teamgerichte navormingen zetten meer in op professionalisering met een directe link naar de praktijk. Ook de scholengemeenschap voorziet voor bepaalde doelgroepen initiatieven waarop schoolleiders, zorgcoördinatoren of teamleden ervaringen uitwisselen of gezamenlijk meer diepgang verwerven in bepaalde problemen. Deskundigheidsbevordering, specifiek gekoppeld aan doordachte schoolprioriteiten, komt in mindere mate voor. Het maken van een aantal schoolafspraken en het opvolgen ervan, met het oog op een schoolgedragen implementatie, dringt zich meer en meer op.

Het algemeen beleid kenmerkt zich door een participatieve en democratische, respectvolle benadering. Teamleden verwoorden veel inspraak te krijgen, voelen zich betrokken en hebben een groot engagement voor hun school. Typerend hierbij was het uitschrijven van een unieke schoolvisie op hedendaags onderwijs. Nog niet alle teamleden zijn hiermee vertrouwd.

Basisschool Sint-Mauritius weet kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden, gekenmerkt door een grote betrokkenheid van de teamleden in de verschillende vestigingsplaatsen. De inspectie heeft er dan ook alle vertrouwen in, dat het team zijn maatschappelijke opdracht blijft waarmaken en permanent wenst te optimaliseren.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

muzische vorming

Lager onderwijs

wiskunde

muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- méér dan twee vestigingsplaatsen
- stijgend percentage GOK-leerlingen
- groeiende taalheterogeniteit
- functies op niveau van de scholengemeenschap.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Vaststellingen

- Het kleuterteam kan door middel van het kleutervolgsysteem aantonen dat de leerplandoelen voor dit leergebied in verregaande mate nagestreefd worden. Dit systeem hanteert voor de verschillende leerdomeinen **concrete doelen**. De bijhorende observatielijst is een stevige houvast voor de teamleden om **effecten** aan te tonen.
- De doelen van de observatielijsten zijn **gradueel** over de leeftijdsgroepen verdeeld vanuit de verwachtingen van het leerplan en geven tevens sturing en ondersteuning voor het bepalen van het aanbod. In de combinatiegroepen leidt dit tot een doorgedreven **gedifferentieerde observatie** volgens de leeftijd. Deze uitwerking is de weerspiegeling van een groeilijn voor de diverse wiskundige aspecten. Daarnaast bouwen de teamleden op een rijke ervaring.
- De beschikbare **outputgegevens** focussen sterk op een procesmatige groei van de kleuters. Teamleden kunnen aan de hand van hun registratie- en observatiesysteem - dat eigenlijk de kern van hun kindvolgsysteem is - duidelijk de **evolutie schetsen** van de individuele kleuter en voorzien desgevallend in extra stimulansen voor leerbedreigde kleuters. Daarnaast hanteert het team een beperkt aantal **gestandaardiseerde tests**, die naast schoolrijpheidsvoorwaarden teamleden informatie verschaffen en enige zekerheid bieden over het competentieniveau binnen aspecten van de ontwikkeling.
- In de planningsdocumenten voorzien teamleden **intentionele momenten** om wiskundige doelen na te streven. Deze krijgen leerkrachtafhankelijk en op een minder consistente wijze een omschrijving met eigen lesdoelen of hebben een link met de ontwikkelingsdoelen, de leerplandoelen of de ontwikkelingsaspecten. Enige **schoolafpraak** om de diversiteit in de planningsdocumenten te minderen ontbreekt.
- Recent ontvingen teamleden een **concordantielijst**, waarbij ontwikkelingsaspecten gelinkt worden aan leerplandoelen. Teamleden verwoorden te groeien in het zoeken naar de meest relevante leerplandoelen vanuit het aanbod en ervaren dit document als **verrijkend voor een meer diepgaande invulling** van dit leergebied.
- De thema's vinden hun oorsprong in de leefwereld van de kleuters of zijn gekoppeld aan de chronologie van het jaar. Hierin zoeken teamleden naar activiteiten met een inslag voor wiskundige initiatie. Soms werken teamleden nieuwe onderwerpen uit. Een aantal **bronnenboeken** inspireert de invulling ervan, maar teamleden steunen tevens op andere media, een eigen **rijke ervaring** en veelvuldig informeel contact.
- Naast de intentionele aandacht biedt het team gevarieerde kansen tot het ontwikkelen van wiskundige kennis, vaardigheden en inzichten in een **functioneel aanbod** via de hoekenwerking. Hierbij krijgen kleuters een belangrijke voedingsbodem om interesses en vaardigheden over getallen, begrippen, tijd, ruimte, vorm en maat te ontwikkelen. Teamleden hebben hierbij voldoende aandacht voor een gedifferentieerd aanbod, **voldoende uitdaging, verrijking** van de hoeken en zelfsturing. Diverse spelactiviteiten ondersteunen de wiskundige ontwikkeling.
- Uit het **klasbeeld** blijkt voldoende aandacht voor de wiskundige ontwikkeling. Zo zijn er de kalenders, dagschema's en pictogrammen. Het principe van het herhalend

aanwenden van specifieke begrippen en wiskundige taal bevorderen het wiskundig inzicht.

- Het team werkte per leeftijd een **begrippenlijst met wiskundige instructietaal** uit die per maand in de focus komt. Hierbij verwijzen teamleden naar ontwikkelings- of leerplandoelen.
- Leerkrachtafhankelijk trachten teamleden vertrekkend vanuit de thema's een **zinvolle invulling** uit te werken voor wiskundige initiatie. Ook omgekeerd zijn teamleden zoekend om vertrekkend vanuit de ontwikkelingsdoelen hun aanbod in kaart te brengen. Hierdoor trachten individuele teamleden een **dekkend aanbod** aan te tonen of mogelijke hiaten op te sporen.
- De kleinschaligheid van de vestiging, de goede professionele relaties en de vele informele contacten garanderen dat teamleden **een goed beeld** van hun kleuters hebben en dit met elkaar doorspreken. Bovendien scheppen deze voorwaarden een positief klimaat waarbij teamleden in een open dialoog ervaringen uitwisselen en van mekaar leren.

4.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Vaststellingen

- Werkjes van leerlingen, de planningsdocumenten en de observaties van de klaspraktijk geven aan dat het team **de realisatie van de leerplandoelen** intrinsiek invulling geeft en alzo de ontwikkelingsdoelen nastreeft.
- Het **leerplan** muzische vorming en de achterliggende visie zijn op schoolniveau nog geen expliciet onderwerp van studie geweest en werden op teamniveau nog niet grondig verkend. Individueel raadpleegt een aantal teamleden sporadisch wel eens het leerplan of de ontwikkelingsdoelen. De leerplannen en de uitgangspunten zijn bijgevolg in mindere mate het referentiekader voor het **organiseren en bewaken van het aanbod**.
- Recent was een visienota 'Muzische vorming in onze school' het onderwerp van gesprek in het schoolteam. Deze **visietekst** kadert in een bredere, maar op maat uitgeschreven kijk van de school op kwaliteitsvol onderwijs, waarbij muzische ontwikkeling als één van de negen hoofdpijlers een eerste uitwerking kende. Evenwel zijn nog niet alle teamleden even vertrouwd met deze tekst.
- In het kindvolsysteem zijn de **effecten** van de aanpak en de evolutie van de kleuters in dit leergebied in **geringe mate opspoorbaar in de observaties**. Enkel in het eindformulier, dat gehanteerd wordt bij het doorgeven van gegevens over de totale ontwikkeling, is er incidenteel een notitie over de muzische ontwikkeling of de talenten van de kleuters. Meer regelmatig komen bemerkingen naar **technisch ondersteunende vaardigheden** in deze beschrijving wel voor.
- In hun planningsdocumenten voorzien teamleden eigen muzische doelen gekoppeld aan activiteiten, dit vanuit een geïntegreerde thematische aanpak. Vanuit deze benadering is er wel degelijk **intentionele aandacht** voor dit leergebied.
- Om hun aanbod te stoffen vallen teamleden grotendeels terug op eigen ervaring en mettertijd verworven en zelfgemaakt thematisch materiaal. Leerkrachtafhankelijk zoeken de kleuterleidsters per thema naar een invulling vanuit diverse muzische invalshoeken. Deze krijgen een uitwerking in **specifieke muzische activiteiten**, maar ook in vele muzische **tussendoortjes**.
- Het domein beeld, in **deelaspecten opgedeeld**, is in een gradueel aanbod voorzien van mogelijke activiteiten. Door deze reflectie werden de teamleden zich meer bewust van een **veelzijdige invulling** van dit leerdomein. Dit voorbeeld van goede praktijk is nog niet doorgetrokken naar de andere domeinen.

- Kleuters krijgen ruime kansen om met verschillende materialen te **experimenteren**. Vrij schilderwerk, werken met klei, activiteiten met papier en kosteloos materiaal, maar ook het aanbieden van materialen in de hoeken en de poppenkastmomenten dragen daartoe bij. Aan de klaswanden zijn naast **creatieve expressies** ook vrij **reproductieve werkjes** te zien.
- De geobserveerde activiteiten, de klasinrichting, de hoeken en de kleuterwerkjes stralen **een muzische sfeer** uit. Vanuit een thematisch aanbod zijn ook in andere leergebieden muzische benaderingen opspoorbaar.
- Als **uitgangspunten** voor het muzische aanbod verwoorden teamleden het genieten, het zich durven uiten, het ontwikkelen van het creatieve, het leren reflecteren over de prestatie. Teamleden ervaren bij een aantal kleuters een minder creatieve expressie. Zij sturen hierin bij en bewaken een **gezond evenwicht** tussen zuiver creatieve uitingen en het ontwikkelen van muzisch-technische vaardigheden.

4.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Vaststellingen

- Verwijzend naar de concordantietabellen en het consequent hanteren van de methode vertrouwt het team erop dat de **eindtermen en de leerplandoelen** in voldoende mate van een **dekkend aanbod** voorzien zijn via **leerpakketten**. Deze aanpak verzekert tevens de **continuïteit en de graduele opbouw**.
- Verscheidenheid in de aanmaak van **planningsdocumenten** weegt op de functionaliteit ervan.
- Methodegebonden en zelfgemaakte toetsen, maar ook gestandaardiseerde testen en een deelname op informele basis aan een eindproef basisonderwijs verstrekken in voldoende mate **outputgegevens**, waardoor de school het **toepassen van het leerplan en het bereiken van de doelen** illustreert.
- Er heerst een zeker **spanningsveld** tussen de uitslagen van de gestandaardiseerde testen en de methodegebonden toetsen. Teamleden weten deze discrepantie te verklaren en houden bij de **interpretatie van deze gegevens** hiermee rekening.
- De school interpreteert de uitslagen van de eindproef en de gestandaardiseerde testen in hoofdzaak op kindniveau. Het **cyclisch analyseren** van deze resultaten op **klas- en schoolniveau**, met het oog op het borgen van goede praktijk en het bijsturen van hiaten, is nog minder aan de orde.
- Twee jaar geleden koos de school voor de implementatie van een **nieuw leerpakket**, dat momenteel tot en met het vierde leerjaar ingevoerd werd. Uit gesprekken blijkt dat de eerste resultaten in het vijfde leerjaar **positieve effecten** ressembleren.
- Kenmerkend voor het wiskundeonderwijs is de **verregaande differentiatie**. De eerstelijnszorg kent een vrij gelijklopende aanpak en kenmerkt zich door veel momentane ondersteuning. Uit analyses van methodegebonden **signaleringstoetsen** brengen de teamleden mogelijke uitval in beeld en voorzien in remediëring of herhaling. Deze gegevens zijn tevens medebepalend voor de taakverdeling van de zorgleerkrachten, die leerlingen klasintern of –extern bijsturen.
- In tegenstelling tot andere leergebieden communiceert de school in haar **rapporten** niet over het bereikte niveau in de leerdomeinen. Het team is zich bewust van deze leemte en stelt de **herziening van de rapportering als een prioriteit**. Deze wenst men op schoolgemeenschapniveau op een meer uniforme wijze te benaderen.
- De bijgewoonde activiteiten getuigen van een didactisch handelen, waarbij **activerende en coöperatieve werkvormen** reeds bij vele teamleden ingang vonden. Ook contractwerk biedt kansen tot zelfstandig werken en ondersteunende differentiatie. De werking ervan is enigszins klas- of leerjaargebonden. Een gelijkgerichte **didactische benadering op schoolniveau** is met het oog op een meer eenduidig

verticale aanpak nog niet doorgesproken. In de meeste werkboeken is aanmoedigende feedback of een persoonlijke reflectie van de leerkracht vermeld.

- Het klasbeeld met ondersteunend materiaal voor wiskunde getuigt van **enige diversiteit**. Er zijn geen **afspraken** over wat essentieel en functioneel aan de klaswanden of in de klas kan of moet aanwezig zijn. In meerdere klassen ontbreken analoge en digitale klokken. De meeste teamleden maken handig gebruik van **projectieschermen en bordboeken**.
- Er is aandacht voor het opsporen van rekenproblemen, hetgeen resulteert in **onderwijs op maat** door de taakleraars of de ankerzorgleerkrachten. Een aantal kinderen doorloopt een handelingsplan, dat voorziet in **compenserende of dispenserende maatregelen** of in een eigen leertraject. Deze aanpak is steeds onderbouwd met de nodige procedures en met een vlotte **communicatie** met de ouders.

4.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

Vaststellingen

- De school heeft vanaf dit schooljaar structureel voor alle leerlingen één lestijd drama voorzien, naast de lestijden voorzien voor muzikale opvoeding, voordracht en beeld. Deze lestijd werd toegewezen aan een leerkracht met bijzondere interesses en vaardigheden voor dit domein. Het **aanbod** sluit nauw aan bij lopende thema's van Nederlands of wereldoriëntatie. De activiteiten rond drama kaderen in een **jaarthema** 'koffers vol boeken' en worden in een hiervoor ingericht lokaal gegeven. Andere domeinen hebben geen directe invulling vanuit dit jaarthema. Naast deze lestijden hanteert het team nog een aantal **muzische tussendoortjes**.
- Het team koos bewust voor een meer **muzische benadering** van het onderwijs als **tegengewicht voor de cognitieve benadering**. Vanuit de visie van een harmonische en totale persoonlijkheidsontwikkeling krijgen kinderen kansen tot het ontdekken van andere aspecten van hun persoonlijkheid.
- Recent ontwikkelden een aantal teamleden hiertoe **een schooleigen visie** op onderwijs, waarbij het muzische een bijzondere plaats toebedeeld kreeg. Dit schooleigen ideaal wordt bij het team geïmplementeerd om als denkraam de schoolwerking aan en bij te sturen. De essentie ervan is nog in mindere mate door iedereen gekend.
- Het team voorziet voor muziek en beeld in een aanbod, dat leerkrachtafhankelijk in enige mate aan leerplandoelen of eindtermen gelinkt is. **Er is echter verscheidenheid** in de **planningsdocumenten**, waardoor deze minder functioneel zijn.
- Een aantal teamleden beschikt over een **jaarplan voor het domein beeld** en voor andere domeinen waarbij activiteiten gelinkt zijn aan leerplandoelen en lopende thema's in andere leergebieden. Vele lessen zijn afgebakend binnen één domein.
- Hoewel reeds sporen van creatief-expressieve werkjes en activiteiten aantrefbaar zijn, kennen de uitgangspunten en de achterliggende visie nog in mindere mate een vertaling naar de praktijk. Zo zijn in meerdere klassen nog **modelmatige en reproductieve werkjes** te zien.
- Het **domein muziek** beperkt zich niet enkel tot het aanleren van liederen, maar leerlingen maken ook kennis met ritmiek, instrumenten en muziekgenres. Het bijwonen van een aantal culturele voorstellingen biedt leerlingen kansen tot het kennismaken met en het reflecteren over andere kunstuitingen.
- Het **domein drama** kreeg vooraf een benadering door het omzetten van de leerplandoelen in tien kernwoorden. Een schat aan boeken staat garant als bronnenmateriaal om **teksten** op een verscheiden wijze **muzisch te verwerken**. Teamleden verwoordde dat de leerlingen zeer betrokken zijn bij deze activiteiten, een

hoog welbevinden ervaren en dat een **verhoogde spreekdurf** en positieve assertiviteit de eerste effecten zijn.

- **De domeinen bewegingsexpressie en media** krijgen een minder intentionele, toch sporadische aandacht. Het team kan bijgevolg iets minder eenduidig aantonen dat het leerplan gerealiseerd wordt en dat de leergebiedgebonden eindtermen rond kennis, inzichten en vaardigheden bereikt worden. Een **verdieping in de uitgangspunten en de visie**, maar ook van de doelen binnen de domeinen dringt zich op.
- Teamleden verwoorden plezier beleven, durven zich te uiten, omgaan met verschillende materialen en creativiteit ontwikkelen als belangrijke aandachtspunten. Ze verklaren een evenwicht en een ontwikkeling na te streven tussen **sturing en het aanleren van technieken, gekoppeld aan een creatieve uiting**.
- Uit een overzicht van **output via foto's en de schoolwebsite** bewijst de school dat ze meerdere activiteiten van een muzisch rijke inslag voorziet. Daarnaast zijn de organisatie van de '**muzodagen**' en de **musical** voorbeelden van een geïntegreerde benadering.
- **De rapportering** gebeurt met een cijfer voor drie domeinen. Het team is zich bewust van een noodzaak dat dit aspect moet bijgestuurd worden. Teamleden stellen te wachten op een initiatief van het schoolbestuur om de rapportering te uniformiseren. In de kindvolgsystemen zijn zelden omschrijvingen naar **specifieke talenten** opgenomen.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

Vaststellingen

- Het team werkte recent – dit op een schooleigen unieke wijze en ontstaan vanop de werkvloer - aan **een visietekst**. Hierin is het luik **professionalisering** één van de negen pijlers waarop de school kwaliteitsonderwijs wenst uit te bouwen. Ervaringsuitwisselingen, reflectie over de praktijk en nascholing zijn hierin drie sleutelbegrippen.
- De school zet enerzijds in op een aanbod van **navormingen**, waarbij teamleden op vrije basis een keuze maken. De vergaarde info krijgt nadien een forum op de personeelsvergadering. Het hoofddoel hierbij situeert zich in het doorgeven van informatie en nieuwe inzichten. Specifieke aandacht gaat uit naar de **introdunctie van diverse leerplannen** of domeinen. Anderzijds zijn er **teamgerichte nascholingen**, die meer gelinkt zijn aan effectieve praktijkgerichte deskundigheidsbevordering. Deskundigheidsbevordering, specifiek gekoppeld aan doordachte schoolprioriteiten, komt in mindere mate voor.
- Door vele informele contacten met een nabijgelegen kleuterschool wisselen teamleden ervaringen en inzichten uit en **leren van mekaar**.
- De **scholengemeenschap neemt verscheidene initiatieven** om de deskundigheid te verhogen voor bepaalde doelgroepen. Zo zijn er de nascholingen voor directies voor het coachen van jonge teamleden, de samenkomsten van de zorgcoördinatoren en de pedagogische werkgroep.
- De school speelt teamleden met een **specifieke deskundigheid** uit om de professionaliteit van anderen te verhogen. Zo hebben de teamleden werkzaam in de zorg ruime deskundigheid of ervaring in de hun toebedeelde opdrachten. Momenteel is de school zoekend naar een professionaliseringsstrategie opdat de aanpak van drama deskundigheidsbevorderend kan zijn voor andere teamleden.
- Vanuit een aanbeveling uit het vorige doorlichtingsverslag zette de school in op het bevorderen van de deskundigheid in **activerende werkvormen**. Effecten zijn in de praktijk duidelijk aanwezig. Toch mist de school nog enige sturing, **afspraken** en opvolging, zodat vernieuwingen tot een **gelijkgerichte** en reguliere werking verworden.
- De lestijden gelijkeonderwijskansen boden de school de gelegenheid meerdere vernieuwingen te implementeren in de praktijk. Zo beamen teamleden duidelijke effecten vast te stellen in **de groei naar meer deskundigheid**.

- Teamleden beschikken over één lestijd formeel overleg, waarbij vooral het afstemmen en het bespreken van de praktijkwerking binnen de parallelklassen bijdraagt tot een meer gelijkgerichte werking. Een goede verstandhouding en **een sterk engagement** voor de school maken in een open sfeer informele gesprekken en discussies over verscheiden aspecten van het onderwijskundig handelen mogelijk.
- De school wendt **vakliteratuur** nauwelijks aan om zowel theoretische inzichten als praktijkgerichte informatie op te steken.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- De school biedt **activerend en betrokkenheidsverhogend** onderwijs aan, waarbij ze vertrekt van welbevinden, veiligheid en geborgenheid. In de kleinschalige kleuterafdeling bieden wisselende leer- en spelmomenten ruime kansen tot exploreren, experimenteren en verkennen, dit in een talige omgeving.
- In de derde kleuterklas is er een meer gerichte voorbereiding op het eerste leerjaar. **Intentionele activiteiten** voor ontluikende geletterdheid, kennismaking met cijfers, getalbeelden en schoolrijpheidsvoorwaarden krijgen **verhoogde aandacht**, worden geobserveerd en besproken. Een aantal gestandaardiseerde tests onderbouwen de observaties. Het team voorziet overgangsactiviteiten en het doorgeven van de beeldvorming aan de leerkracht van het eerste leerjaar in een andere vestiging.
- De kleuterleidsters registreren naast een screening van welbevinden en betrokkenheid een aantal observaties voor de ontwikkeling van **wiskunde en taal**. Deze werden gradueel verdeeld en sturen in grote mate het aanbod. De belangrijkste gegevens vinden een samenvatting op een overzichtsblad, waar ook andere ontwikkelingsaspecten kort omschreven worden.
- Teamleden bieden een aantal **anderstalige kleuters** extra kansen tot versnelde taalontwikkeling. Ook in de lagere afdeling ondersteunen ervaren teamleden **anderstalige nieuwkomers** in een mondelinge taalverwerving en in kansen tot integratie door activiteiten en uitstapjes in de omgeving.
- In de lagere afdeling vonden differentiatie in het aanbod en vormen van contract- en hoekenwerk hun ingang, waardoor de **zorgcapaciteit** van de klasleerkrachten toenam. Het ontbreekt hierbij nog aan schoolgebonden afspraken en enige opvolging, wat de diepgang en de continuïteit van deze werkvormen nog ten goede kan komen. De invoering van lessen drama veraangenamen het schoolleven extra.

- Dit schooljaar opteert het team **niet voor groepsverkleining**, maar om per groep en uitgezonderd voor het kleinere zesde leerjaar te investeren in **extra leerbegeleiding**. Hierdoor kregen de verschillende klassen een vaste ondersteunende taakleraar in de eerste graad en ankerpersonen voor zorg tot en met de vijfde klas structureel toegewezen. Deze teamleden hebben duidelijk afgebakende taken naar leerkracht- en vooral leerlinggerichte ondersteuning.
- De zorgondersteunende lestijden op kindniveau hebben nog groeikansen naar meer functionaliteit en gewin aan effect. Het **optimaal koppelen** van de beschikbaarheid van de zorgleerkrachten aan een noodzakelijke ondersteuning in een klas of van een groep kinderen gebeurt niet altijd even doordacht.
- Het schoolwerkplan omvat een zorgstructuur, waarbij de zorgwerking en de gedelegeerde taken duidelijk omschreven zijn in verschillende fases. Anderzijds zorgt het zorgplan voor dit schooljaar voor een **overzichtelijke planning** van alle ondersteunende activiteiten.
- De kernleden, verantwoordelijk voor zorg en onder leiding van de zorgcoördinator beschikken over ruime deskundigheid en ervaring. Regelmatig intern overleg, maar ook contacten binnen de scholengemeenschap bevorderen de deskundigheid en bieden kansen tot het geleidelijk afstemmen en optimaliseren van procedures en documenten.
- De voortschrijdende **gelijkeonderwijskansenwerking** weet **effecten** te genereren op de drie niveaus. Zo zijn de hechtere samenwerking tussen de drie vestigingen, het hanteren van activerende werkvormen, het deskundiger worden in het analyseren en interpreteren van leerlingresultaten als verworven resultaten opgetekend.
- De school voorziet in overgangsbesprekingen, de afname van een aantal gestandaardiseerde tests en multidisciplinaire overlegmomenten, die **het beeld van het individuele kind** verduidelijken. Het team interpreteert de genormeerde gegevens in hoofdzaak op kindniveau en wendt ze te weinig aan om op klas- of schoolniveau analyses te maken tot het borgen van het goede en het bijsturen van pijnpunten.
- Een beperkt aantal kinderen met een leer- of ontwikkelingsvertraging geniet ondersteuning via een **handelingsplan**. Door middel van geplande en vraaggestuurde multidisciplinaire overlegmomenten tracht het team de zorgvraag uit te klaren en een antwoord te bieden met stimulerende, compenserende remediërende of dispenserende maatregelen. Een formulier met een persoonlijkheidsbalans met sterke en zwakke punten en het formuleren van een concrete zorgvraag vanuit leerlingdoelen is wat in onbruik geraakt. Het **concreet formuleren van de zorgvraag** blijkt voor teamleden geen gemakkelijke oefening te zijn.
- De school weegt het al dan niet bereiken van de eindtermen met het oog op het uitreiken van **getuigschriften** zorgvuldig af. Voor een zeer beperkt aantal leerlingen die dit getuigschrift niet kunnen behalen, voert de school gesprekken met de ouders. De school geeft aan iedere zesdeklasser een **duidelijk advies** en volgt de leerlingen in de mate van het mogelijke nog verder op.
- De school werkte **een visie op huiswerkbeleid** uit, waarbij diverse aspecten onder de loep genomen werden en die leidden tot schoolafspraken.

5.7 Evaluatie

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het interne beleid geeft **een aansturing vanuit een doordachte structuur**. Naast de directeur, die ook deeltijds coördinerend directeur is, wordt het leiderschap mee gedragen door een voltijdse beleidsmedewerker en een stuurgroep samengesteld uit het lerarenteam. Wat het zorgbeleid betreft fungeert er ook nog een zorg-kernteam. Alle actoren getuigen van een **participatief leiderschap**, waarbij iedereen samen bouwt aan kwaliteitsvol onderwijs. Teamleden ervaren veel inspraak en ondersteuning te ontvangen en informeel feedback te krijgen.
- Een stevige organisatiestructuur vanuit de scholengemeenschap KODB zorgt voor een **overkoepelend kader** waarbij de centralisatie tot een meerwaarde en een extra service uitgegroeid is voor alle participerende scholen. De werking binnen de scholengemeenschap ondersteunt met ruime expertise op diverse vlakken de scholen en bevordert professionele uitwisselingen door structureel vastgelegde procedures.
- Het team stelt momenteel **visieontwikkeling** met het oog op een gelijkgerichte en gedeelde kijk op 'samen school maken' als een hoge prioriteit. Door de uitwerking van een algemene visie tracht de school een antwoord te bieden op verschillende facetten van een totale ontplooiing vanuit een hedendaagse en schooleigen kijk op mens en maatschappij.
- Dit vertaalt zich concreet in een nota waarin vertrekkend van veiligheid en geborgenheid voor elk kind **garanties voor een totale ontwikkeling binnen negen dimensies uitgeschreven werden** op een hoger niveau. Hierdoor profileert en positioneert de school zich meer en meer naar buiten. Teamleden verwoorden dat deze globale visie leidde tot diepgaande en boeiende gesprekken.
- Knap is de organisatie, waarbij de school achter deze visie elke pijler concreet laat vertalen in gedragen acties op het werkveld en door alle teamleden te engageren in **werkgroepen**.
- Het beleid hecht veel belang aan een **vlotte, respectvolle en open communicatie**, zowel persoonlijk als met moderne communicatiemedia, dit als ondersteuning voor een vlotwerkende organisatie en kwaliteitsvol onderwijs.
- Vanuit een groeiende evaluatiecultuur door het analyseren van outputgegevens, mede door het intern beleid en de zorgwerking georganiseerd, is de school nog lerend in het **interpreteren en analyseren van outputgegevens**. Vooralsnog gebeurt dit meer op kindniveau. Het cyclisch interpreteren van outputgegevens op klas- en schoolniveau heeft nog groeipotentieel voor het borgen van goede praktijk of het bijsturen van het aanbod.
- Een organisatie waarin ankerpersonen en taakleerkrachten specifieke verantwoordelijkheid dragen naar bepaalde groepen, ondersteunt een kwaliteitszorg waarbij **kort op de bal spelen** zonder te veel planlast door de teamleden als een **effectvolle werking** ervaren wordt.
- De school is zich bewust van **wijzigende inputkenmerken** van de leerlingen en weet door een aantal acties hierop proactief in te spelen. Diverse vernieuwingsaspecten leiden op hun beurt weer tot een hogere professionalisering van de teamleden.
- Het team weet een aantal aanbevelingen en werkpunten uit onder andere externe evaluaties geleidelijk ter harte te nemen. Aan een eerder geformuleerde aanbeveling om **leerplannen een sleutelrol te bedelen** in het organiseren van het aanbod, is in beide afdelingen nog in mindere mate voldaan.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De school toont voor wiskundige initiatie vanuit doelengerichte observaties, en voor wiskunde met test- en toetsgegevens en een gradueel aanbod aan dat ze haar maatschappelijke opdracht vervult.
- De kleuterafdeling voorziet vanuit een thematische benadering intentionele aandacht voor muzische vorming en streeft hierdoor de ontwikkelingsdoelen na. Experimenteren, beleven en creativiteit winnen aan belang.
- De lagere afdeling zoekt via een apart parcours en vanuit een leergebiedgeïntegreerde benadering naar een krachtige en structurele invulling van het domein drama. Dit aanbod is gelinkt aan het leerplan drama.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het wiskundeonderwijs kenmerkt zich door een verregaande vorm van differentiatie.
- De eerstelijnszorg is gebaseerd op een positief klasklimaat, waarbij er aandacht voor elk kind is en activerende en coöperatieve werkvormen in de praktijk meer en meer ingang vinden.
- De zorgverbreding is structureel verankerd in een transparant zorgcontinuüm met duidelijke procedures en met de inzet van ambulante leerkrachten.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Vanuit een sterke inbreng van de leerkrachten werkte de school op een doordachte en unieke wijze een schooleigen visie op onderwijs uit.
- De schoolwerking wordt gedragen door een breed uitgebouwd en participatief beleid.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Vooral de deelleerplannen beeld, muzikale opvoeding en drama zijn al voor enkele leerkrachten inspirerend, uitzonderlijk richtinggevend. Sommige domeinen krijgen weinig intentionele aandacht.
- Uit leerlingenwerk en observaties blijkt dat de visie en uitgangspunten voor muzische vorming beperkt en leerkrachtverschillend een vertaling krijgen in de praktijk.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De kwaliteitszorg is veeleer fragmentarisch, occasioneel en vooral op kindniveau gericht. Het cyclisch analyseren van outputgegevens op klas- en schoolniveau is nog niet ingeburgerd om het goede te borgen of bijstellingen te doen.
- Professionalisering is niet altijd ingebed in een doordacht implementatietraject voor vernieuwingen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Om de onderwijskundige werking te optimaliseren zijn het maken van schoolafspraken en de opvolging ervan nodig om te komen tot gelijkgerichtheid.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil.

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring:

- Hoewel het leerplan dit vooropstelt, beschikken niet alle klassen over analoge en digitale klokken.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Paul Lemmens

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Karin Hamaekers